

Förordning om etablering av EU:s program Erasmus+ för 2028–2034

Utbildningsdepartementet

Dokumentbeteckning

COM(2025) 549

Celexnummer 52025PC0549

Förslag till Europaparlamentet och rådets förordning om etablering av EU:s program Erasmus+ för perioden 2028–2034 och upphävande av förordning (EU) 2021/817 och förordning (EU) 2021/888.

Sammanfattning

I nästa fleråriga budgetram för perioden 2028–2034 föreslår Europeiska kommissionen (kommissionen) att de aktiviteter som, under innevarande programperiod, ingår i Europeiska solidaritetskåren (ESK) ska integreras i Erasmus+. Detta sker genom den föreslagna förordningen om Erasmus+, som föreslås ersätta den nuvarande Erasmusförordningen (EU) 2021/817 och förordningen om ESK (EU) 2021/888. Det kommande Erasmus+-programmet (programmet) för perioden 2028–2034 föreslås således omfatta såväl utbildning, ungdom, idrott som volontärarbete.

Det övergripande syftet med programmet är att bidra till ett motståndskraftigt, konkurrenskraftigt och sammanhållet Europa genom att främja livslångt lärande av hög kvalitet och därigenom stärka de färdigheter och kompetenser som individer behöver genom livet, såväl privat som i samhälls- och arbetslivet. Programmet ämnar samtidigt främja unionens värderingar såsom demokratiskt och samhälleligt deltagande, solidaritet, social inkludering och lika möjligheter.

Programmet föreslås vidare få ett stärkt fokus på att möta arbetsmarknadens behov av relevanta kompetenser och utgör det huvudsakliga instrumentet för

genomförandet av Kompetensunionen samt den fortsatta utvecklingen av det europeiska utbildningsområdet (EEA).

Det nya programmet föreslås bestå av två pelare:

1. Lärandemöjligheter genom utbyten, talang- och excellensutveckling för alla.
2. Stöd till kapacitetuppbyggande genom samarbeten och policystöd.

Kommissionen har föreslagit en budget på 36 186 miljoner euro i 2025 års priser (motsvarande 40 827 miljoner euro i löpande priser) för det kommande programmet.

Regeringen välkomnar kommissionens förslag till förordning. Regeringen anser att programmet utgör en hörnsten i EU-samarbetet och att det spelar en viktig roll i att förse elever, ungdomar, studenter, personer engagerade i idrott och andra intressenter med relevanta kompetenser och värdefulla interkulturella erfarenheter. Regeringen välkomnar också förslag på förändringar som leder till att programmets administrativa processer förenklas och att dess användarvänlighet stärks. Regeringen anser detta vara en förutsättning för ett inkluderande program som möjliggör deltagande av såväl personer med begränsade möjligheter som nya organisationer och organisationer med begränsad administrativ kapacitet.

1. Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

Kommissionen presenterade den 16 juli 2025 sitt förslag till nästa fleråriga budgetram för perioden 2028–2034 (se faktapromemoria 2025/26:FPM3). Den 17 juli presenterade kommissionen sitt förslag till förordning för Erasmus+-programmet för samma period.

Det innevarande Erasmus+-programmet är EU:s program för utbildning, ungdom och idrott. Det innevarande ESK-programmet är EU:s program för att stärka ungas och organisationers deltagande i solidaritetsverksamhet, främst volontärarbete. Den nuvarande programperioden för båda dessa program avslutas 2027, då det nu presenterade förslaget är avsett att ta vid.

Kommissionen beskriver i förslaget till förordning att satsningar på utbildning, ungdom, idrott och volontärarbete utgör unionens starkaste investering i humankapital. Satsningar på dessa områden har i flera strategiska dokument, däribland EU:s strategiska agenda för Europa 2024–2029, kommissionsordförande Ursula von der Leyens politiska riktlinjer och prioriteringar för 2024–2029 samt Draghi-, Letta- och Niinistö-rapporterna, lyfts fram som avgörande för att bygga ett motståndskraftigt och konkurrenskraftigt EU.

Kommissionen beskriver vidare att programförslaget ligger i linje med visionen om en Kompetensunion och dess ambition att utveckla kvalitativa, inkluderande och flexibla utbildningssystem samt visionen om det europeiska utbildningsområdet (EEA) där alla i EU har tillgång till utbildning av god kvalitet.

Förslaget till det kommande programmet bygger på flera utvärderingar, däribland slututvärderingarna av Erasmus+ och ESK för programperioden 2014–2020 samt halvtidsutvärderingarna av de pågående programmen. Utöver detta har kommissionen genomfört offentliga konsultationer som varit öppna för såväl medborgare som organisationer samt arrangerat workshops för att samla mer riktade synpunkter från nationella myndigheter (*national authorities*), nationella programkontor (*national agencies*) och andra relevanta aktörer, såsom projektägare och paraplyorganisationer.

1.2 Förslagets innehåll

Kommissionen anger att programmets övergripande syfte är att bidra till att bygga upp ett motståndskraftigt, konkurrenskraftigt och sammanhållet Europa genom att främja livslångt lärande av hög kvalitet och därigenom stärka individers färdigheter och kompetenser genom livet, såväl privat som i samhälls- och arbetslivet.

Genom att inkludera volontärarbete i Erasmus+ avser kommissionen skapa en gemensam ingång till alla de möjligheter som unionen erbjuder unga personer och organisationer som är verksamma inom ungdomsområdet. Denna förenkling ska främja inkludering och möjliggöra för fler unga personer att ta del av de olika möjligheter som EU erbjuder.

Genom utbyten och samarbeten inom utbildning samt genom investeringar i unga, volontärarbete och idrott syftar programmet även till att främja unionens värderingar såsom demokratiskt och samhälleligt deltagande, solidaritet, social inkludering och lika möjligheter.

Vidare föreslås programmet utgöra ett nyckelinstrument för genomförandet av Kompetensunionen och den fortsatta utvecklingen av EEA samt stödja genomförandet av strategiskt europeiskt samarbete inom alla de områden som programmet omfattar. Programmet ska även främja samarbete på det ungdomspolitiska området och ytterligare utveckla den europeiska dimensionen inom idrott.

Förslaget innehåller förenklingar, däribland en integrering av ESK, en fortsättning av Erasmusackreditering samt en ny struktur för det kommande programmet. I stället för tre programområden, likt innevarande och tidigare programperiod, föreslås det nya programmet delas upp i två pelare. Pelare ett föreslås innefatta utbyten, talang och excellensutveckling medan pelare två föreslås handla om kapacitetuppbyggande projekt och policystöd. Innehållet i dessa pelare motsvarar i hög grad programområdena 1 (utbyten), 2 (projektsamarbeten) och 3 (policyutveckling) i föregående och innevarande program. Varje pelare omfattas i sin tur av två underkategorier. Förslaget har ett mer horisontellt förhållningssätt och är mindre uppdelat mellan utbildning, ungdom, idrott och volontärarbete än innevarande program.

Pelare 1 - Lärandemöjligheter för alla

Lärandemobilitet och volontärarbete

Inom utbildningsområdet ska programmet främja lärandemobilitet för elever, studenter samt administrativ och undervisande personal inom förskola, skola, yrkesutbildning, högre utbildning och vuxnas lärande.

Inom ungdomsområdet ska programmet främja lärandemobilitet för unga, och yrkesverksamma eller ideellt engagerade personer som arbetar med unga, inklusive genom DiscoverEU, samt insatser som främjar ungas delaktighet. Programmet ska även främja volontärarbete inom ramen för ESK, inklusive Europeiska frivilligkåren för humanitärt bistånd.

Inom idrottsområdet ska programmet främja lärandemobilitet för idrottsutövare, personer verksamma inom breddidrott och idrottspersonal.

Insatser för att främja talang och excellens

Insatserna inom denna underkategori föreslås enbart omfatta utbildning och ämnar i huvudsak attrahera talangfulla studenter från hela världen samt, genom Jean Monnet-insatserna, stärka kunskapen om frågor som rör den europeiska integrationen. Till skillnad från innevarande program föreslås Jean Monnet-insatserna under kommande programperiod enbart gälla högre utbildning.

Pelare 2 - Kapacitetuppbyggande stöd

Samarbeten mellan organisationer

Underkategorin omfattar insatser som dels ska främja partnerskap för samarbeten mellan organisationer, inklusive småskaliga partnerskap, dels partnerskap för excellens och innovation. Det senare har bland annat utgångspunkt i initiativen om Europauniversitet, yrkeskunskapscentrum och skolallianser, europeiskt ungdomsarbete samt samarbetsallianser inom idrottsområdet. Insatser inom denna underkategori föreslås gälla för samtliga av programmets områden.

Stöd till policyutveckling

Underkategorin omfattar insatser som syftar till att främja testning, förberedelse och genomförande av unionens politiska agendor och verktyg inom samtliga av programmets områden. Den omfattar även insatser som stödjer genomförandet av själva programmet, inklusive synergier med och stöd till andra av EU:s politikområden och program. Dessutom omfattas användningen av digitala plattformar och IT-verktyg som underlättar virtuellt samarbete och utbyte. Även insatser som främjar spridning och kommunikation av programmets insatser och resultat omfattas. Insatser inom denna underkategori föreslås gälla för samtliga av programmets områden.

Programmet föreslås fortsatt ha ett starkt fokus på inkludering och mångfald. Enligt förslaget ska kommissionen, medlemsstaterna och deltagande tredjeländer säkerställa att alla aktiviteter har ett inkluderande förhållningssätt. Det gäller i synnerhet för att säkerställa att individer med begränsade möjligheter kan delta i programmet. De nationella programkontoren ska därtill ta fram eller uppdatera befintliga handlingsplaner för inkludering.

Genomförandet av inkluderingsåtgärderna, inklusive handlingsplanerna, ska i sin tur följas upp av kommissionen.

Den föreslagna budgeten för Erasmus+ under programperioden 2028–2034 uppgår till 36 186 miljoner euro i 2025 års priser (motsvarande 40 827 miljoner euro i löpande priser). Till denna budget föreslår kommissionen ytterligare finansiellt bidrag från programmet Globala Europa (COM(2025) 551). Bidraget från Globala Europa syftar till att stärka de delar av programmet som rör samarbeten med tredjeländer.

Budgeten föreslås, likt innevarande program, tilldelas på grundval av befolkningens storlek och levnadskostnaderna i den berörda medlemsstaten, avståndet mellan medlemsstaternas huvudstäder samt resultat. Vidare föreslås budgeten även fortsättningsvis fördelas årsvis, med en gradvis ökning av tillgängliga medel för varje år under programperioden.

I den föreslagna budgeten finns en budgetrad för utbildning och en för ungdom och idrott. Till skillnad från innevarande program finns dock inget detaljerat förslag på en öronmärkning av medel för de olika områdena.

Kommissionen föreslår att programmet genomförs genom arbetsprogram i enlighet med vad som stipuleras i artikel 110 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) 2024/2509 av den 23 september 2024 om finansiella regler för unionens allmänna budget.

Den föreslagna Erasmusförordningen innehåller bl.a. följande delar som rör deltagande, genomförande samt hantering av programmet. Deltagande från tredjeländ regleras i artikel 13. I artikel 14 regleras vilka aktörer som är behöriga att delta i Erasmus+ och omfattar såväl aktörer i medlemsstaterna som i tredjeländ. Artiklarna 17–22 reglerar styrningen och revisionen av de delar av Erasmus+ som hanteras nationellt genom programkontoren. Artiklarna 18–20 tydliggör ansvarsfördelningen mellan de aktörer som är involverade i genomförandet av Erasmus+. Artikel 18 behandlar den nationella myndighetens (*national authority*) roll och uppgifter, artikel 19 fokuserar på de nationella programkontoren (*national agency*) och artikel 20 beskriver kommissionens ansvar. Artiklarna 21–22 tar upp kraven på oberoende revisionsorgan och principerna för kontrollsystemet.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Förslaget bedöms inte påverka nationell lagstiftning.

1.4 Budgetära konsekvenser och konsekvensanalys

Utgifterna för Erasmus+ i kommande budgetperiod 2028–2034 föreslås uppgå till 36 186 miljoner euro i 2025 års priser, vilket motsvarar 40 827 miljoner euro i löpande priser. Detta är att jämföra med cirka 24 936 miljoner euro för Erasmus+ och 1 029 miljoner euro för ESK i 2025 års priser för budgetperioden 2021–2027. Kommissionens förslag motsvarar 2 procent av den föreslagna totala budgetramen, inklusive specialinstrument, för 2028–2034.

Förslaget till Erasmus+ skulle motsvara 2 000 miljoner SEK i årlig EU-avgift, baserat på en total prognosticerad genomsnittlig svensk EU-avgift för nästa programperiod om 102 800 miljoner SEK per år (se faktapromemoria 2025/26:FPM3).

2. Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringens ståndpunkter avseende övergripande principer för den fleråriga budgetramen och dess storlek, inklusive för enskilda fonder och program, behandlas i faktapromemoria 2025/26:FPM3.

Den befogenhet som EU kan använda sig av inom det område förslaget täcker är begränsad till en stödjande befogenhet och ska enligt regeringen så förbli, vilket även gäller beslut om finansiering.

Regeringen välkomnar kommissionens förslag till förordning. Regeringen anser att programmet är en hörnsten i EU-samarbetet och att det spelar en viktig roll i att förse elever, ungdomar, studenter, idrottsaktörer och andra intressenter med relevanta kompetenser och värdefulla interkulturella erfarenheter.

Regeringen välkomnar att kommissionen föreslår en fortsättning av det framgångsrika initiativet med Erasmusackreditering då det möjliggör långsiktighet och strategiskt arbete med internationalisering.

Regeringen anser att det är angeläget att samtliga områden som programmet inbegriper ska inkluderas på ett ändamålsenligt, effektivt och tillfredsställande sätt som skapar mervärde, bl.a. mot bakgrund av programmets förändrade struktur samt att ESK integreras i Erasmus+. Regeringen har inga principiella invändningar mot att ESK integreras i Erasmus+, förutsatt att kärnan och sakinnehållet i båda program värnas och att sammanslagningen kan leda till stordriftsfördelar och förenklade processer.

Regeringen stödjer programmets övergripande ambition att främja mobilitet och samarbeten i utbildningssyfte, i utbildnings-, ungdoms- och idrottsområdena samt för volontärarbete. Mobilitet i utbildningssyfte och samarbeten över gränserna är inte bara viktiga drivkrafter för kvalitet inom utbildnings-, ungdoms- och idrottsområdet, utan kan även bidra till erfarenheter som är av stor nytta på både individ- och samhällsnivå.

Regeringen välkomnar att programmet även fortsättningsvis föreslås prioritera inkludering och mångfald med särskilt fokus på deltagare med begränsade möjligheter inom samtliga områden.

Regeringen välkomnar kommissionens ambition att förenkla programmet och ser det som prioriterat att administrationen av programmet förenklas och görs mer användarvänligt över samtliga områden som programmet täcker.

Regeringen anser det vara en förutsättning för ett inkluderande program som möjliggör deltagande av såväl personer med begränsade möjligheter som nya organisationer och organisationer med begränsad administrativ kapacitet.

2.2 Medlemsstaterna ståndpunkter

Medlemsstaternas ståndpunkter är inte kända.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Institutionernas ståndpunkter är inte kända.

2.4 Remissinstansernas och andra intressenters ståndpunkter

Förslag till den kommande Erasmusförordningen har inte skickats på remiss men Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, Universitets- och högskolerådet samt Riksidrottsförbundet har bjudits in att lämna yttranden på förslaget.

3. Förslagets förutsättningar

3.1 Rättlig grund och beslutsförfarande

Den rättsliga grunden för förslaget är artiklarna 165 och 166 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) vad gäller insatser inom utbildning, yrkesutbildning, ungdomsfrågor och idrott i EU, samt till artikel 214(5) i samma fördrag vad gäller åtgärder på området humanitärt bistånd. Förslaget antas av rådet och Europaparlamentet enligt det ordinarie lagstiftningsförfarandet. Rådet beslutar med kvalificerad majoritet,

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna

Enligt kommissionen är förslaget förenligt med subsidiaritetsprincipen eftersom det allmänna målet med förslaget till rättsakt är att förstärka samarbets- och mobilitetsprojekt och att främja policyutveckling med en europeisk dimension och att det stödjer och kompletterar medlemsstaternas verksamhet inom de berörda områdena. Enligt kommissionen skulle det nya programmet med sin internationella ansats, stora volym och breda geografiska spridning bidra till utbyten och samarbete inom utbildnings-, ungdoms- och idrottsområdena samt volontärsarbete i humanitärt syfte och därmed ytterst till integrationen inom EU, på ett sätt som inte kan uppnås av de enskilda medlemsstaterna.

Regeringen kan ansluta sig till kommissionens bedömning att förslaget är förenligt med subsidiaritetsprincipen.

När det gäller proportionalitetsprincipen gör kommissionen bedömningen att förslaget inte går utöver vad som är nödvändigt för att uppnå syftet. Det nya förslaget bygger på det innevarande programmets struktur och syftar till att förbättra och förstärka inverkan av programmet.

Regeringen instämmer därmed i kommissionens bedömning att förslaget är förenligt med proportionalitetsprincipen.

4. Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Det danska ordförandeskapet avser påbörja hanteringen av förslaget i rådet för utbildning, ungdom, kultur och idrott. Det första förhandlingstillfället äger rum under Utbildningskommitténs möte den 8 september 2025.

4.2 Fackuttryck och termer

DiscoverEU

DiscoverEU ger unga som är 18 år möjligheten att upptäcka Europa genom att resa med tåg, enskilt eller i grupp. Som verksamhet för informellt lärande syftar DiscoverEU till att främja deltagarnas känsla av att tillhöra EU och göra det möjligt för dem att utforska dess kulturella mångfald. DiscoverEU omfattar en allmän insats samt en inkluderingsinsats som inriktas på unga med begränsade möjligheter för att främja deras deltagande i DiscoverEU på samma villkor som andra unga.

Erasmusackreditering

En Erasmusackreditering möjliggör för aktörer verksamma inom utbildnings- eller ungdomsområdet att på ett enklare sätt söka medel inom Erasmus+ för internationella aktiviteter.

Europauniversitet

Europauniversitet är allianser av minst tre europeiska lärosäten från minst tre olika länder. Syftet med Europauniversitet är att stärka samarbetet mellan europeiska lärosäten för att höja kvaliteten och öka attraktionskraften för högre utbildning i Europa. Europauniversitetet finansieras i huvudsak genom Erasmus+.

Europeiska solidaritetskåren (ESK)

ESK är ett EU-program som syftar till att stimulera och ta tillvara ungas samhällsengagemang genom att erbjuda dem möjligheter att göra nytta i lokalsamhället och i relation till sina medmänniskor. Inom ramen för programmet erbjuds finansiering för volontärprojekt och solidaritetsprojekt. Programmets mål är bland annat att stärka sammanhållningen, solidariteten, demokratin, den europeiska identiteten och ett aktivt medborgarskap i EU och i resten av världen. Programmet riktar sig till personer mellan 18 och 30 år.

Europeiska utbildningsområdet (EEA)

Det europeiska utbildningsområdet inbegriper alla utbildningsnivåer och är ett samarbete mellan EU-länderna för att sammanlänka de nationella utbildningssystemen och göra de bättre, mer motståndskraftiga och inkluderande.

EU:s handlingsplan för digital utbildning

EU:s handlingsplan för digital utbildning (2021–2027) presenterar en gemensam vision för att säkerställa god digital utbildning för alla. Den syftar till att stödja medlemsstaterna att anpassa sina utbildningsystem i takt med den digitala utvecklingen. Handlingsplanen betonar vikten av ökat europeiskt samarbete om digital utbildning för att möta framtida utmaningar och skapa möjligheter för lärare, studerande, beslutsfattare och forskare – både nationellt, inom EU och internationellt.

Kompetensunionen

Kompetensunionen syftar till att stärka EU:s konkurrenskraft genom att förbättra människors kompetens och underlätta för företag att hitta rätt arbetskraft. Det är en samlad strategi för att möta utmaningarna på den moderna arbetsmarknaden, där digitalisering och den gröna omställningen ställer nya krav på kompetens.